

PŘETLAK 18

STUDENTSKÝ INFORMAČNÍ SERVIS

V PONDĚLÍ 18.12.
POŘÁDÁ KOORDI-
NAČNÍ STÁVKOVÝ
VÝBOR GIGANTICKOU
MANIFESTACI VŠECH
STUDENTŮ REPUBLIKY
NA PODPORU KAN-
DIDATURY VÁCLAVA
HAVLA NA ÚŘAD
PREZIDENTA.

MANIFESTACE ZAČNE
RÁNO PŘED BUDOVOU
FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽ-
DĚNÍ. NAŠE UNIVERSITA
POJEDE DO PRAHY
ZVLÁŠTNÍM VLAKEM, KTERÝ
BUDE HRÁZEN ZE SPOL.
KONFA. STUDENTI JEDOU
NA INDEX. INFORMAČNÍ
SCHŮZKA TÝKAJÍCÍ SE
ODJEZDU A ORGANI-
ZAČNÍCH POKYŇŮ SE
BUDE KONAT V NEDELI
17.12. VE 20⁰⁰ NA VŠECH
KOLETÍCH. /PRO OPOZDIL-
CE - II. SCHŮZKA V 23⁰⁰/
ÚČAST KAŽDÉHO Z NÁS
JE NUTNÁ - MÁME
V RUKOU OSUD VOLBY
BUDOUCÍHO PREZIDENTA!

JEDE SE DO PRAHY

Aktuality

STŘEDOŠKOLÁCI OPĚT BODUJÍ !

14.12.89 : 16,15 bezmála třístovková sešlost studentů olomouckých středních škol před budovou OV SSM.

- požadavek okamžité otevřené diskuse s funkcionáři,
- nesouhlas s postojem funkcionářů k událostem ze 17. listopadu,
- předloženy návrhy studentům na změnu organizace a práci SSM, vyjádřena jednoznačná podpora kandidatury V. Havla na úřad prezidenta a zároveň nesouhlas s volbou prezidenta všeličným hlasováním,
- organizovaný zpívající had plazící se na náměstí,
- účast na shromáždění OF.

-ak-

VYBERTE SI

Zástupci OF závodu Mezinárodní a meziněmčské telefonní a telegrafní sítě jednali se svým náměstkem - ing. Cermanem - o dvou zemčných místnostech v budově A č. 233 a D 456. V místnosti A 233 je odbočka, do níž jsou vyvedeny mezinárodní telefonní spoje do kapitalistických států a Jugoslávie. Okruh na Norimberk byl ještě zvlášt vyčleněn z celého svazku a v případě, že někdo telefonoval např. do Svobodné Evropy, automaticky se zapojil útlumový člunek, takže účastníci hovoru nemohli komunikovat. Tato místnost podléhá Ministerstvu vnitra ČSSR. Místnost D 456 podléhá Radě obrany státu.

Upustit od novely VŠ zákona, takové je stanovisko pro práci skupiny připravující nový Zákon o vysokých školách, která se sešla včera v Praze. M. Adam k tomu prohlásil: "Nemáme mnoho času, protože je nezbytné předložit zásady takto závažného zákona k veřejné diskusi. Podle nového VŠ zákona by se mělo začít pracovat od 1.7.1990.

13.12.1989 bylo zvoleno nové předsednictvo MěNV v Olomouci v tomto složení: předseda - pan Baran /ČSL/, místopředseda - pan Kučera /KSČ/. V radě MěNV je 6 nestraníků, 3 komunisté, 3 lidovci a 3 socialisté.

EXCLUSIVE:

I NA ONV DOJDE

Po zásadních personálních změnách ve vedení MěNV se vbrzku dočkáme i perestrojky v řadách představitelů ONV. K 18.12.1989 je "NAM přislíbena" demise předsednictva ONV v Olomouci v čele s předsedou Stanislavem Dočekalem.

Karel Gott včera oznámil svůj úmysl věnovat na konto Dětské onkologie v pražském Motole 20 000 marek !!!

V Brně byl založen Svaz soukromých podnikatelů.

F Ó R U M _ P O H R A N I Č N Í K Ů

V celé naší vlasti probíhá obrodný demokratický proces. Chceme, aby se tento proces začal bez otálení a bez dlouhého čekání na příkazy shora, ihned odrážet i uvnitř Pohraniční stráže. Nechceme porušovat rozkazy, kázen, akceschopnost ani bojovou připravenost. Máme však nezadatelné občanské právo být pravidelně informováni a říkat bez obav své názory. Tomu tak dosud nebylo. Souhlasíme s názory a myšlenkami OF a chceme je tvořivě uplatňovat u jednotek PS. Nikdo nám nemůže zakázat ve volném čase vytvářet a organizovat FORA POHRANIČNÍKŮ!

Program FP:

A/ Ideologie a průběh ZVS.

- 1/ Žádáme o umožnění navázání spolupráce s místními OF a s Nezávislým mírovým sdružením a o možnost distribuce propagačních materiálů
  - 2/ Důrazně odsuzujeme zákrok dne 17. listopadu. Žádáme, aby funkcionáři politického oddělení, kteří ani ve dnech po 17. 11. nedokázali pochopit nově vzniklou situaci a stále velmi aktivně podporovali násilný zákrok, byli nahrazeni kompetentnějšími pracovníky. Žádáme rychlé kadrové změny na klíčových místech PS. Na místa ZVP například navrhuje schopné absolventy VKVS.
  - 3/ Žádáme změnit předpisy a zákony související se střelnými zbraněmi tak, aby se zvýšila bezpečnost a snížila možnost jejich neodpovídajícího použití.
  - 4/ Zásadně nesouhlasíme s tím, aby jednotky PS byly cvičeny na potlačování demonstrací.
  - 5/ Budeme sami aktivně uvažovat nad náplní jednotlivých zaměstnání, zvláště v PSM a předkládat návrhy k jejich zkvalitnění.
- B/ Zlidštění ZVS.
- 6/ Usilujeme o zkrácení ZVS zatím na 18 měsíců, u absolventů VKVS na 9 měsíců, s okamžitou platností.
  - 7/ Žádáme, aby vojáci byli v rámci možnosti umístění co nejbližší svým domovům.
  - 8/ Žádáme o změnu předpisů souvisejících s opuštěním posádky tak, aby vojáci měli právo minimálně 1x za dva měsíce navštívit domov.
  - 9/ Žádáme, aby na řádně dovolené a KVOP bylo vojskům ZVS povoleno nosit civilní oděv.
  - 10/ Žádáme, aby vojáci PS byli důkladně seznámeni se všemi svými právy. Budeme dohlížet na to, aby se plně dodržovala ve skutečnosti a ne pouze papírově.

Přípravný výbor FP
PS 56/51
348 15 Planá u Mariánských Lázní

dne 10. prosince 1989

②

Václav HAVEL k dnešku

ROZHOVOR S VÁCLAVEM HAVLEM PRO ČS. ROZHLAS DNE 14. 12. 1989

Citát z knihy Václava Havla "Do různých stran".
"Nejsem, nikdy jsem nebyl a ani nemám ctizádost stát se politikem, profesionálním revolucionářem nebo profesionálním disidentem. Jsem spisovatel, píšu to, co chci, a ne to, co by na mě chtěli jiní, a angažují-li se jinak, než svou literární tvorbou, dělám to prostě proto, že to cítím jako svou přirozenou lidskou a občanskou povinnost vyplývající konečkonců i z mého postavení spisovatele. Nejsem na straně žádného establishmentu, jsem prostě na straně pravdy proti lži, na straně smyslu proti nesmyslu, na straně spravedlnosti proti nespravedlnosti."

Redaktor: Já jsem ten citát vybrala záměrně, protože se tam říká, že netoužíme po tom, stát se politikem. Všechno je tedy jinak. Proč jste se rozhodl tedy přijmout kandidaturu na prezidenta republiky?

Havel: Já jsem už nejednou řekl a nezbyvá mi to opakovat, že zájmy obecné vždy nadřazují nad zájmy vlastní a osobní. Já jsem například odseděl pár let ve vězení taky proto, že jsem nadřazoval zájmy obecné nad vlastní, jinak bych tam nemusel být a nebo bych mohl být v Americe. A když se situace vyvinula tak, že Občanské fórum se rozhodlo navrhnout mě na úřad prezidenta republiky jako kandidáta a když mě Občanské fórum přesvědčilo, že to je v zájmu obecném a vyšším, nezbyvalo mi, než to přijmout se všemi důsledky, které to má. Je to podmíněno tím, že budu prezidentem pracovním, prozatímním. Nevím, jak to bude, ale budu-li zvolen... Pracovním, prozatímním, do chvíle, kdy svobodně zvolené Federální shromáždění si normální ústavní cestou zvolí prezidenta na období pěti let. Prezidenta, který by měl být hoden prapůvodní tradice tohoto úřadu, kterou nám symbolizuje jméno T. G. Masaryka a pevně doufám, že mé občanské angažmá touto jakousi službou /říkají, že to je služba/, touto jakousi službou mé vlasti skončí a budu moci konečně se vrátit k psaní a působení v divadle. Nebudu-li zvolen prezidentem, budu dělat vše další, co bude tato země potřebovat ode mě.

R: Jako prezident republiky, pokud byste byl zvolen, o co byste usiloval, aby se v této zemi změnilo?

H: Kdybych tedy byl zvolen prezidentem, měl bych asi několik důležitých úkolů před sebou. Nejdůležitější je, abych vše, co dělám, dělal opět v souladu se svým svědomím. Abych zachoval čistotu a krásu a pokojnost a laskavost této zvláštní revoluci, jak to někteří nazývají, abych ji chránil a pokud na to budou mé síly stačit, nějak se pokoušel, nějak ji zachoval tento charakter až k těm svobodným volbám. Abych zachoval jakousi pokojnou cestu, důstojnou cestu, k těm svobodným volbám, což nebude vůbec jednoduché. Dále bych rád, především a hlavně nezapomínal na nic, co se stalo, nezapomínal na ty, kteří trpěli a kteří dodnes trpí. Vždycky jsem se o to snažil a samozřejmě bych se o to snažil dál. Dále bych se snažil uchránit ohromný kredit, který naše země získala za poslední tři neděle ve světě, a který se proměňuje v jakési nedozírné možnosti ekonomické, které se před námi otevírají. Rád bych se tento kredit pokoušel zachovat tím, aby se neděly věci, které by začly tento kredit ohrožovat. A to je snad dost, ne?

R: Máte pocit, že ty záruky svobody a demokracie naší země budou spočívat především ve svobodných volbách, nebo existují podle vás ještě nějaké jiné?

H: Ta demokracie je cosi, co musí být zaručováno nesmírně velkým komplexem věcí. Ústavou, zákonodárstvím, lidmi, kteří tu ústavu a zákonodárství proměnují ve skutečnost. Ta musí být zaručována i jakousi důstojnou tvorbou plurality. Tedy vymizela za posledních čtyřicet let politická kultura a teď se rychle rodí závratnou rychlostí. Ale ještě je to nemluvně, ta politická kultura. Teď se začíná formovat politické strany, různé politické síly, budou vstupovat do volebního boje, hrozí nebezpečí i osočování jedněch druhými. To bude velmi těžké, aby to mělo právě tento charakter, o kterém jsem mluvil před chvílkou, že. Pokud jde o tu záruku: samozřejmě, že musí být i záruky mezinárodní, musí být záruky v tom, že uvnitř tohoto státu ty hroutící se, prostě ty paralizované totalitní struktury se nezmobilizují k nějakým podvrtným intrikám nebo špinavým krokům nebo k čemukoliv, co by ten proces ohrožovalo. To všechno je provázené, to všechno spolu souvisí. Souvisí to s personálním obsazením nejrůznějších státních funkcí. My dobře víme, v padesátých letech se děly ty hrůzy, které se děly, a přitom žádná vedoucí úloha komunistické strany nebyla tehdy v Ústavě. My víme, že když je něco na papíře, nemusí to ještě platit ve skutečnosti. A aby to platilo ve skutečnosti, musí být vybudován celý komplex navzájem prokomponovaných záruk.

R: A teď některé z dotazů posluchačů. Častý dotaz - jaké jste měl pocity ve chvílích, kdy vám oznámili, že budete kandidovat na funkci prezidenta.

H: Já jsem o tom strašně dlouho mluvil s lidmi, na které dám, strašně dlouho, no v této rychlé revoluci nebylo na nic moc času, ale snažil jsem se o tom co nejvíce přemýšlet sám, přemýšlet s lidmi, na které jsem nejvíce dal v nejtěžších dobách svého života a kteří se mi osvědčili jako dobří rádci, mluvil jsem o tom se svou ženou a to rozhodnutí, že to přijmu za těch podmínek, o nichž jsem mluvil, jsem učinil asi dvacet minut před tím, než to bylo veřejně ohlášeno. Snad bych měl ještě říct jednu věc, kterou jsem možná nezmínil, ta moje kandidatura je podmíněna ještě jednou důležitou věcí. že bych tu funkci prozatímního, jakéhosi pracovního prezidenta vykonával v těsné součinnosti a v takové jakési přátelské součinnosti s Alexandrem Dubčekem, s nímž jsme v neustálém styku a s hnutím veřejnosti proti násilí na Slovensku, což jsou všechno mi dobří přátelé a to hnutí je jakousi paralelou Občanského fóra v českých zemích a nikdy za svou osobu nedopustil, aby někdo vrazil klín mezi Dubčka a mne, nebo mezi Slováky a mne, to by byla katastrofa pro tuto zemi a pro mě osobně. Byly pokusy takový klín mezi nás vrazit, ale já věřím, že tyto pokusy zkrachovaly. (3)

R: Další dotaz posluchače. Ptá se vás, zda nemáte obavu, že funkce prezidenta, vzhledem k tomu, že jde vlastně také o diplomatickou funkci, bude spojena se spoustou nepravd a lží, právě proto, že jste celý život bojoval za pravdu?

H: Já budu říkat, budu-li na Hradě, jenom pravdu a do role lháře mě nemůže dostat nic, nedostalo mě do ní ani vězení, nemůže mě do ní dostat ani prezidentský úřad.

R: Jakou společensko-ekonomickou formaci považujete za nejvýhodnější pro další vývoj demokratického Československa.

H: To je zřejmě otázka, která míří k tomu, zda jsem pro kapitalismus nebo pro socialismus. Já nejsem pro kapitalismus v tom smyslu jak existoval v Československu v dřívějších dobách, protože není návratu v historii. Já nejsem pro socialismus jak existoval v Československu za posledních čtyřicet let, protože to slovo je pro mě spojeno s totalitním systémem, totalitním způsobem vlády. Já jsem pro systém, který je jedno jak se bude jmenovat, ale který ... na těch slovech tolik nezáleží, ale když jsou příliš zneužita a zprofanovaná, tak je radší opouštím a vyhýbám se jim. Já jsem pro systém, který bude záležet na politické pluralitě, demokracie, která je bezpodmínečnou podmínkou pro pluralitu hospodářskou, domnívám se, že musí být pluralita hospodářských subjektů, tržní mechanismus, že to je zárukou jakékoliv další prosperity této země, a domnívám se, že to musí být stát s daleko vyšším stupněm sociálních jistot, než jaký dával ten systém dosavadní, totalitní. Pravděpodobně se máme hodně co učit od Švédska a podobných zemí, kde jsou tyto systémy sociálních jistot a záruk a sociální spravedlnosti desetiletí propracovány a rozvíjeny. Pokud jde o formu vlastnictví, domnívám se, že ta není tím rozhodujícím a že by mělo jít pravděpodobně o smíšené vlastnictví, od státního přes akciové, družstevní, samosprávné, kolektivní až po sféru soukromou, já osobně teď mluvím opravdu jen za sebe a ne za Občanské fórum. Já osobně se domnívám, že sféra drobných živnostníků a drobného podnikání nejlépe vzkvétá, když je v rukou soukromých.

R: Pro jakou volbu prezidenta vy sám jste - zda pro volbu, která by byla provedena Federálním shromážděním anebo pro volbu všelidovým referendem.

H: Já osobně jsem pro volbu provedenou Federálním shromážděním, nikoliv proto, že bych byl odpůrcem referenda, ~~nik~~ nebo že bych se za sebe nebo za Občanské fórum bál nějakého referenda, ale proto, že referendum je institut, který nemá v této zemi tradici, který počtyřiceti letech totality připravit za šest týdnů je nesmírně náročné, vyčerpá všechny a přitom je to šest důležitých týdnů, kdy se musí dělat nové zákonodárství, Ústava, vyměnovat se ty struktury, formovat politické síly, a šest týdnů by se ztratilo jakousi podivnou prezidentskou kampaní. A prezident, který by z té kampaně vzešel, by byl prezidentem na pět let, a já se strašně bojím o kredit této země v zahraničí, kdybychom náhodou díky tomuto referendu zvolili prezidenta, který by za půl roku nebo za rok musel ten úřad opustit. Toho se velice bojím, a proto jsem spolu s Občanským fórem velice podporoval tu myšlenku, že v tuto chvíli to nemá být referendum. Jinak jsem přítel referend, v našem návrhu Ústavy je institut referenda zakotven, ale dnes je situace taková, že čtyřicet let tu svobodu lidé neměli, že čtyřicet let jsou ovlivňováni televizí, to referendum by mohlo dopadnout docela nahodile podle toho, kdo nejčastěji bude mluvit v televizi nebo podobně. A zdá se mi, že ačkoliv ta společnost strašně rychle zraje do své ~~své~~ svobody, přece jenom jako celek nezraje tak rychle, aby si mohla dovolit teďtak důležité věci referendum. Kdyby se to referendum týkalo toho prozatímního prezidenta, který bude do svobodných voleb, tak se nic neděje, ale to by měl být prezident na pět let, a toho se strašně bojíme.

R: Vzhledem k tomu, že každé vaše slovo, každý váš krok je sledován jako pod mikroskopem, není vám to tak trochu nepříjemné. Mohl jste si před tím psát, co jste chtěl říkat, co jste chtěl, ale všechno je najednou jinak, všechno se obrátilo.

H: Je to samozřejmě velmi nepříjemné, velmi náročné, ale to je osud. Ale jakkoli je to náročné a nepříjemné, tak se přiznávám, že jsem zažil horší věci v životě.

Zpracovaly: I. L., H. P.

Chceme ...

- ... aby ČLOVĚK na této zemi neměl jen bydliště, ale i domov;
- ... aby měl jeho svět řád, kulturu, styl;
- ... aby byl respektován a citlivě kultivován profil krajiny /byť na úkor růstu produkce/;
- ... aby byla ctěna tajemná vynalézavost přírody, její pestrobarevnost a nevyzpytatelná složitost všech vazeb, kterými je jako celek protkána;
- ... aby města a ulice měly svůj osobitý ráz, svou jedinečnou atmosféru, svůj styl;
- ... aby lidský život nebyl zredukován na stereotyp výroby a konzumu, ale aby mu byly otevřeny všechny diferencované možnosti;
- ... aby lidé nebyli stádem, manipulovaným a uniformovaným sortimentem spotřebního zboží a spotřební televizní kultury, ať už mu ho nabízejí tři konkurenční kapitalistické giganty nebo jediný bezkonkurenční gigant socialistický;
- ... aby se za vnější pestrostí jednoho systému a za odpudivou šedivostí druhého neskrývala též hlubinná pustota života, který ztratil smysl.

převzato z „Dálkového výslechu“
/rozhovor Karla Hviždaly s Václavem
Havlem/

Kde jsme se vzali ?

Československá republika je v současné době ve stadiu zásadního přelomu ve svém poválečném vývoji. Po dvaceti letech totální stagnace přišly tři týdny přeměn tak náhlých, že je nečekali ani ti největší radikálové. Z čeho a kdy vyrostla tato síla, tato obrovská energie nyní existujícího hnutí?! Vše, co se stalo, a co se děje, vychází od mladých lidí. Tak mladých, že snad nemohli ani rádně "prožít" obrodný proces, který na jaře 1968 napočal Alexandr Dubček. Většina z nich byla v té době ve věku batolat, kojenců, či novorozenců přicházejících na svět za rachotu sovětských tanků. Nepamatují si tedy ani obrovský elán a "znovuzrození" českého národa, ani zmatek, strach a beznaděj, které bezprostředně po okupaci armádami Varšavské smlouvy mezi lidem nastaly.

Duševní pochod vnímání světa v jeho opravdové realitě možno u dětí pozorovat přibližně v době, kdy poprvé zasedají do školních lavic. Již v této době však jsme byli dostatečně silně ovlivňováni ideologickou výchovou komunistické strany. Jen ztěží může normální člověk dnes pochopit, proč pět a šest leté děti se učily o strýčku Leninovi a Gottwaldovi, či o věrném sovětském chlapečkovi Ivánkovi. Základní škola nás pak zachytila do dokonalé ideologicko-výchovné sítě vypracované několik let mocenským aparátem. Vlastivěda a později občanská nauka měly jen jediný cíl - natlouci do nás na věky jen jeden jediný, a podle nich správný, světový názor - vědecký komunismus. Ale dítě je tvor vnímavý a již v tomto věku začíná srovnávat teorii s praxí. A ejhle. Najednou zjišťuje, že není vše tak, jak se učí ve škole. Začíná polemizovat se soudruhy učiteli, což vede k dalším nesrovnalostem, protože ti mnohdy neznají na spoustu problematičtějších otázek odpovědi. Narůstají pochybnosti a rozpaky, rozpory se prohlubují. Ani gymnázium, v jehož pravdivost učebních osnov mladý středoškolák platonicky věří, to nespraví. Ba naopak. Dezorientovaný studentík pídí dále a najednou je tu Hlas Ameriky a kupka novin z roku 1968 nalezených u rodičů v pečlivě zamykané skříni. Pochybnosti postupně kumulují a balancují na pomezí kamene v ruce a strachem z rodičů. Občanská nauka se stává předmětem, který je schopen nanejvýše zvednout hladinu adrenalinu v krvi a televize jen snůškou lží a alibistických a diletantských reportáží. V těchto těžkých chvílích především zklamou rodiče, kteří svým jednáním nepřidávají na klidu. Na jedné straně jako jeden nadávají na režim, na straně druhé neustále nabádají svoje ratolesti před jakoukoliv angažovaností proti existující situaci. Období zuřivosti a anarchie se střídají s obdobím nostalgie a pesimismu.

Vysoká škola přináší zdánlivou duševní obrodu v podobě filozofických statí a knih toho času na indexu. Opravdu jen zdánlivou, neboť prohlubující se duševno přináší i prohlubující se krizi vlastního ega. Na jedné straně již úplná nespokojenost s dosavadní situací, na straně druhé neschopnost cokoliv podniknout plynoucí snad ze strachu, snad z pocitu, že je "nás" přece jen ještě málo. Většina mladých lidí tedy skončila tam, kde byli úplně odzbrojeni, a kde je režim pravděpodobně chtěl mít - v hospodské letargii.

Ale duše přece jen stále doutnala a vnitřní odboj se nepodařilo uhasit. Vodní děla z ledna tohoto roku jakoby přilila olej do tohoto imaginárního ohně, který začal zatím nesměle plápolat. Letargie se začala měnit v masku skrývající pravou tvář, která se musela zákonitě odkrýt. Obušky a pěsti 17. listopadu a z nich vzešlá krev byly opravdu jen poslední kapkou, tím sejmutím masky. Ukázali jsme svoji pravou tvář a rozpoutali bouři, která nakonec zachvátila všechny československé lidi. Bylo to obrovské překvapení jak pro stranu a její STB, tak pro generaci našich bázlivých rodičů. Způsob revoluce, její disciplína a ohromná organizovanost, jakož i nečekaná politická a morální vyspělost však nejvíce šokovaly nás, samotné studenty. Bylo to strádání a potlačování všemi těmi roky nesvobody a ideologického tlaku, takže nám prakticky bylo umožněno nakumulování veškeré té síly, která vybuchla najednou a právě teď v celé svojí mohutnosti. A tady jsme se vzali...

Marek Ivo

Došlo do redakce:

Díky.

Díky vám, kteří jste souhlasili s návrhem, abych kandidoval na funkci rektora Univerzity Palackého.

Své doporučení jste vyjádřili slovy, z nichž každé bylo pro mne darem a současně i mírou toho, jakým bych měl ve skutečnosti být.

Váš návrh plný důvěry jsem přijal. Nebylo to rozhodnutí lehké, neboť jsem si byl vědom, že do dlaně otevřené ke spolupráci vkládám osten zklamání. Ale věk se nedá vrátit zpátky. Podle mého názoru člověk vyjadřuje svou hodnotu také tím, že dovede v určité chvíli říci ne když cítí, že již nemá dostatek sil a schopností, že již postrádá k nutným činům vnitřní jistotu.

To jsou důvody, proč jsem návrh nepřijal, neboť jednu z příčin stagnace naší společnosti vidím v tom, že umění odhadnout vlastní schopnosti a možnosti nebylo silnou stránkou mnoha našich vedoucích pracovníků a politických činitelů. Pro studenty, kteří mi otevřeli svá srdce, chci pracovat dál. Chci pro ně dopsat kapitoly do učebnice, chci s nimi vést rozhovory o obsahu mého oboru, ale i o věcech kolem nás a chci jim pomáhat v přeměně naší společnosti k dobru. Ale chci také pomoci vlastní katedře, kterou normalizační proces minulých let tak nesmyslně postihl.

JAK BYCHOM TO MĚLI UDĚLAT

Jako bývalí členové největšího Nezávislého svazu studentů zastoupeného Britskou studentskou unií vás chtějí Mark Andrews a Adam Novák - angličtí lektři FF UP inspirovat novými myšlenkami, které by se zde daly prosadit.

V Británii existuje NSS na všech školách. Skoro všechny tyto svazy jsou volně připojeny k Celostátnímu svazu. Také rozhodnutí tohoto svazu jsou platná celostátně, ale vedení NSS je možné a nemusí respektovat. Jako SSM žije náš svaz z členských příspěvků, státní podpory a státní podnikavosti ekonomického rázu. Nejvyšším orgánem je univerzitní schůze studentů, která může zrušit jakékoli předešlé usnesení. Každodenní práci vykonává 3-5 zvolených studentů, kterým unií vězita umožní přerušit na rok studium a žít z platu Unie. Zvolili jsme si výbory, které pracují na různých polích působnosti - finance, sociální věci, vnitřní věci (především demokracie) atd. Na katedře volíme zástupce Svazu, který má na starosti akademické záležitosti. Svaz podporuje studenty, aby si sami dohlíželi na studium na fakultách.

Naše svazy mají pod patronátem všechny univerzitní budovy a na požádání je zapůjčují skupinám či organizacím, samozřejmě kromě těch, jež jsou založeny násilně či rasisticky. Kdokoli z nás může založit organizaci, kterou NSS finančně podporuje podle počtu jejích členů. Rozšířené jsou fotografické kroužky, klub milovníků přírody, sportu, politické kroužky a náboženství. Také filmový klub se vždy těší popularitě, protože vybírá a lacině promítá videofilmy.

Do naší správy spadá i bar, kavárna, obchody a jídelny, abychom studentům vytvořili levné a hezké prostředí, kde by mohli během dne relaxovat a kam by si mohli večer zajít.

Stejně jako bráníme svobody akademické půdy, kterou thatcherovská vláda stále více napadá, má NSS otevřené dveře pro všechny organizace venku, pro něž je jinak nesnadné se zorganizovat. Například mnohé NSS podporovaly v roce 1994 hornické stávky. Útočiště a pochopení tu nachází i homosexuálové, protože od té doby, co vypukla panika AIDS, se pro ně ve společnosti vytvořila nepříznivá atmosféra. NSS nabízí taxi-slужby studentkám, protože většina britských žen se domnívá, že na nočních ulicích není bezpečno.

Členky většiny NSS vytvářejí uzavřené kroužky, ve kterých mohou vést politické diskuse. Naše nejlepší svazy bojují za práva etnických menšin. Zajímalo by nás, zda byste se také nechtěli zabývat myšlenkou sjednocení Čechů, Slováků a Romů.

Cím dál tím více se prosazuje myšlenka, že bychom měli také zpřístupnit veřejná zařízení tělesně postiženým (stavět a upravovat zvláštní vchody apod.). Státním institucím trvá tato práce dlouho a je třeba na ně neustále dohlížet.

Ti studenti, kteří jsou politicky aktivní, jsou voleni do vedení Svazu. Velmi často je nám otevírá u vlády konzervativců odměnou jen výtku, že studenti by měli studovat a nemíchat se do politiky, ale kde bychom byli, kdybychom Margaret Thatcherovou poslechli!

Zdrojem informací je studenty tištěný časopis, který vychází každý týden - jako jeden ze základních požadavků svazů.

Kulturní výbory pořádají pravidelně koncerty, přičemž záleží na tom, kdo je vede a jak jsou zaměřeny.

Mnohé NSS spravují také poradnu a linku důvěry, která je v provozu 24 hodin denně. Studenti tam mohou chodit permanentně a diskutovat o tom, co je tíží, o jakémkoli problému, který se naskytne - bydlení, peníze, vztahy mezi lidmi, životní problémy, deprese atd.

Pouze jedna třetina britských studentů bydlí na kolejích. Zbytek si musí hledat ubytování v soukromí. K tomu jim NSS doporučí vhodné lidi a varuje je před špatnými pronájemci.

Britští studenti vždy bohatě využívali svého práva volně cestovat. Mnoho studentů jezdí v létě do zahraničí a většina NSS má své vlastní cestovní kanceláře. Vzhledem k náhlému osvození od bývalého totalitního systému a inflaci koruny je toto vážným problémem. Mnozí cítí, že CKM není schopna zabezpečit pro studenty cestovní náležitosti, které jsou potřeba. Pouze NSS může zřídit opravdovou kancelář pro mladé lidi.

Jsmo opravdu dojatí a potěšeni vaším tvůrčím duchem a energií, kterou jste během stávky prokázali. Věříme, že toto je jen začátek studentského hnutí, které je obrodou a zárukou všeho, co vám tak dlouho odpírali. To, čeho jsme my v Británii dosáhli, je výsledkem našeho boje od 60. let. S pochopením, kterým vás lidé zahrnují a se zkušenostmi, jež jste získali, jistě vyhraje, pokud ovšem své vlastnosti dokážete zapojit do boje o demokracii. Chápeme, že většina z vás má členství v různých organizacích plné zuby, ale věříme, ale věříme, že organizace může osvobodit stejně jako utlačovat. Do nesnadných a vzrušujících dob, které se před vámi otvírají, vám přejeme hodně zdraví.

13. prosince 1989

MARK ANDREWS
ADAM NOVÁK

DEMENTI:

Dementujeme oznámení z Přetlaku č.16 /ze dne 13.12.1989/ z Aktualit. Předsedou Federálního shromáždění je S.Kukrál a nikoli J.Stank.

Dementujeme zprávu z Přetlaku č.17 /ze dne 14.12.1989/ uvedenou v článku "Ze setkání studentů LF a Stávkového výboru". Je tam uvedena věta: "... a posléze se hlasovalo o seznamu pedagogů, kterým byla vyslovena nedůvěra za jejich pedagogickou činnost". Tato věta má správně znít: "... a posléze se hlasovalo o seznamu pedagogů, s nimiž chtějí studenti vést dialog".

POZOR:

VÝZVA:
Prosíme návštěvníka promítání videozáznamu ze 17.11.1989 v Aule FF, aby nám /pokud možno/ vrátil dálkové ovládací k videu AVEX, které si zřejmě omylem odnesl.
Děkujeme ASWO

6

"O PALEČKOVÍ"

Švédský model

EKONOMICKÝ SYSTÉM ŠVÉDSKA SE VYZNAČUJE.

- koexistenci rovnoprávných sektorů
- preferencí konkurence
- obchodně výrobním modelem fungování podniků
- důrazem na jejich rentabilitu

Významná je řídicí úloha státu. Stát proniká do ekonomiky průběžně podle potřeby. Působení státu je velmi různorodé. Od konce 70. let např. podporuje rozvoj malých forem podnikání. Malé podniky jsou považovány za důležitý doplněk velkých firem, které současně řeší problémy vzniklé v důsledku strukturálních změn, pracující odcházejí z omezeného odvětví a nacházejí v malých podnicích nové příležitosti.

Celkově lze ekonomický systém Švédska hodnotit jako tzv. třetí cestu charakterizovanou propojením stimulační a restriktivní politiky. Cílem této cesty je prosperita při plné zaměstnanosti a důležitým prostředkem dosažení tohoto cíle je inovovaný daňový systém vyznačující se širokou daňovou základnou a nižšími maximálními sazbami. Daňové břemeno je rovnoměrně rozloženo, sazba pro podniky je 30 %.

Třetí cesta znamená upevnění smíšené ekonomiky jak v soukromém, tak rozsáhlém státním sektoru. Prosazuje důslednou státní politiku, která se vyznačuje:

- aktivním přístupem k pracovnímu trhu
- vyváženou mzdovou politikou
- promyšlenou rozpočtovou politikou

- každý švédský občan má právo na práci, stát se snaží zabezpečit plnou zaměstnanost. Proto je vybudována celostátní síť elektronického zpracování informací v zájmu registrace volných míst, existuje rozsáhlá nabídka přeškolovacích a doškolovacích kursů, jsou hrazeny náklady spojené s hledáním místa, zvláštní péče je věnována invalidům.
- švédští občané mají poměrně vysoké daně, a proto jejich čistá mzda je o dost nižší než např. v NSR. To však neznamená, že je nižší jejich životní úroveň, protože existuje rozsáhlý systém sociálních dávek. Švédové jsou přesvědčeni, že danovou zátěž lze lépe snášet při jejím rovnoměrném rozložení mezi všechny. Daňový systém je proto progresivní, mzdová politika státu i odborů "solidární", všichni mají právo na státní dávky.
- mnoho plateb státního rozpočtu jde ve prospěch občanů. Vzdělání a lékařská péče jsou v podstatě zdarma, každý má právo na penzi, aniž platil příspěvky (státní peníze se financují z daní).

STÁTNÍ DIVADLO OLDŘICHA STIBORA
VÁS LÁKÁ NA:

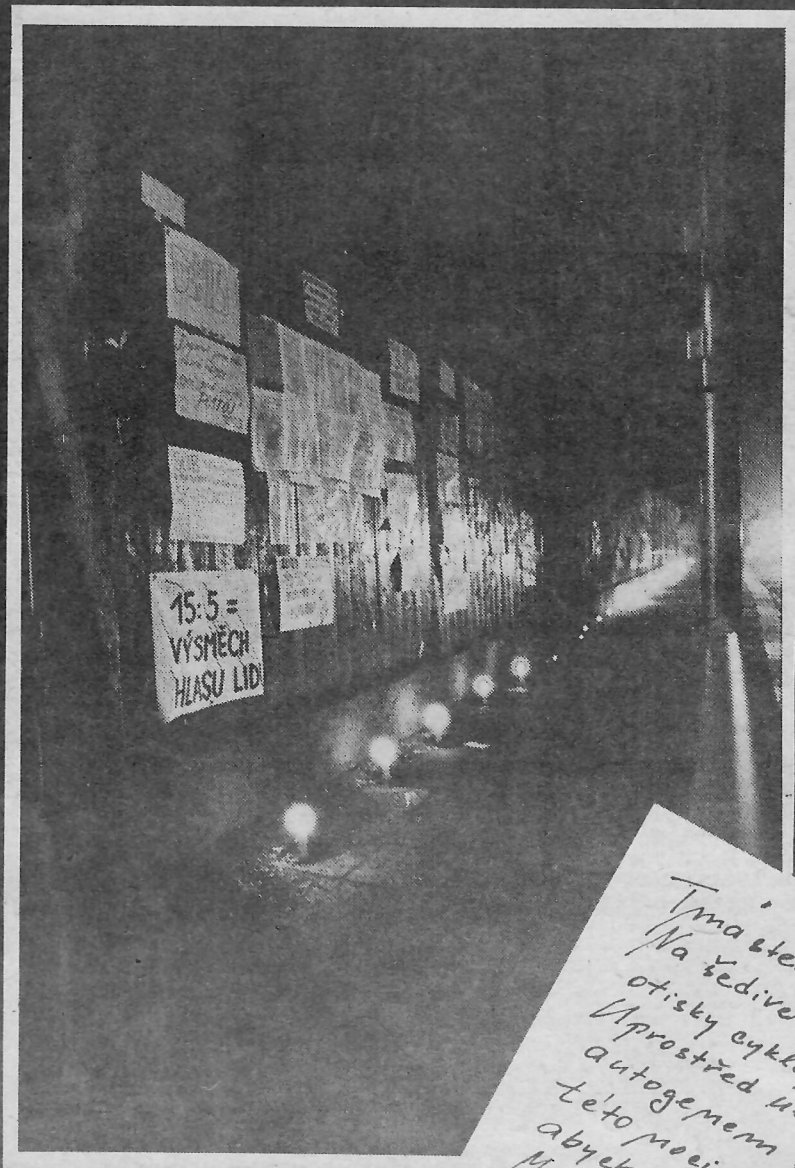
VELKOU MELU

- hru současného francouzského
dramatika Pierra Aristide
BRÉALA.

15.12. - pátek ... 19,00 } hod
16.12. - sobota ... 19,00 }
17.12. - neděle ... 14,30 }

PODÍVEJTE PAVI VONPRAČKOVÁ,
VON JE VODNĚS ČERT!

Tma utekla do kaluže
Na šedivém pijáku mebe
otisky cyklořmouček
Uprostřed ulice lymfují
autogemem zbytky
Těto moei kterou jsem procho
abych se ujistil že žiji
Možná že zrovna dmešmi ráno
Přimase amnestii
Promlčeným láškám

Yadlav/Hrabě